

Žalostna Mati Božja

»Marija sedem žalosti, velike tvoje so skrbi. Za prvo bol se dvigne meč, jo rani Simeon preveč,« pravi slovenska ljudska pesem. Naši verni predniki so se, zlasti v težkih trenutkih osebnega in skupnega življenja, radi zatekali k Mariji sedem žalosti. Ta naziv ima podlago v napovedi starčka Simeona, ki je prišel po navdihu v tempelj, ko sta Marija in Jožef prinesla tja osem dni starega Jezusa, da bi zanj opravila vse po predpisu postave. Simeon je vzel Dete v naročje in se Bogu zahvalil, da je mogel pred smrtjo videti Odrešenika. Potem ga je vrnil njegovi materi in ji dejal: »Ta je postavljen v padec in vstajenje mnogih v Izraelu in v znamenje, kateremu bodo nasprotovali, da se razodenejo misli mnogih src. Tvojo dušo pa bo presunil meč.«

Meč v tej preroški napovedi pomeni trpljenje, bolečino, žalost. V srednjem veku so začeli upodabljati žalostno Mater božjo s sedmimi meči v srcu, ki označujejo njenih sedmero žalosti. **Prva žalost**, ki jo je bridko občutilo Marijino srce, je bila Simeonova prerokba. **Druga žalost** je zadela Marijo, ko je morala bežati v Egipt pred morilskim Herodom. **Tretja žalost** je ranila srce božje Matere, ko je dvanajstletni Jezus ostal v templju v Jeruzalemu. **Četrti meč** je prebodel njeno srce, ko je srečala Sina obloženega s križem. **Peta žalost** je presunila srce Matere, ko so dvignili Jezusa, na križ pribitega. **Šesto žalost** je bridko občutila takrat, ko so mrtvega Jezusa sneli s križa in ji ga položili v naročje. **Sedmi meč žalosti** je prebodel Marijino srce, ko so Jezusa položili v grob.

Sledovi pobožnosti do Žalostne Matere božje se na Zahodu pojavijo v 9. stoletju, močnejše pa zaživi v naslednjih stoletjih. Zlasti je to pobožnost širil red servitov ali Marijinih služabnikov. Vsebinsko in pomen tega češčenja izčrpno izpoveduje znana pesem Mati žalostna je stala, ki jo večinoma pripisujejo frančiškanskemu redovniku Jacoponu da Todi (+ 1306). Pesem izraža iskreno prošnjo, da bi Marijina žalost ob strašnem trpljenju njenega Sina ganilo srca grešnikov. »Sveta Mati, to te prosim: rane Kristusa naj nosim, vtisni v moje jih srce.«